

חינוך על תנאי – מערכת החינוך בירושלים המזרחית

בין אפליה תקציבית לזהות לאומית

אוגוסט 2018

מערכת החינוך בירושלים המזרחית מתמודדת בשנים האחרונות מצד אחד עם מחסור גדל והולך של כיתות לימוד, ומצד שני עם מכבש הלחצים שמפעילה הממשלה בניסיון לכפות את תכנית הלימודים הישראלית על בתי הספר הפלסטיניים בעיר. אלו מותירים את מצבה של מערכת החינוך בירושלים המזרחית בכי רע, כאשר במקביל להתמודדותה עם תשתיות פיסיות רעועות היא צריכה להוסיף ולהדוף ניסיונות פוליטיים נפתלים להשפיע על תוכנה.

כבר בשנת 2001 הכיר בג"ץ, במסגרת עתירה שהוגשה באמצעות עיר עמים, בהפרת הרשויות את החוק בכל הנוגע למחסור בכיתות בירושלים המזרחית ונתן תוקף של פסק דין לתוכנית שהציגו הממשלה ועיריית ירושלים לבניית כיתות (בג"ץ 3834/01 חמדאן ואח' נ' עיריית ירושלים_ובג"ץ 5185/01 בדריה ואח' נ' עיריית ירושלים) (לא פורסם, פס"ד חלקי ניתן ביום 29.8.01). שנים לאחר מכן, ובמשך כשש שנים, הוסיף להתנהל בפני בית המשפט הליך ארוך של בזיון בית משפט מכיוון שהרשויות לא עמדו בהתחייבותן. בפברואר 2011 קבע בג"ץ בעתירת האגודה לזכויות האזרח כי זכותם החוקתית של תלמידי ירושלים המזרחית לחינוך נפגעת בשל מחסור עצום בכיתות לימוד במערכת החינוך הרשמית במזרח העיר (בג"ץ 5373/08 אבו לבדה נ' שרת החינוך, ניתן ביום 6/2/2011).

על אף קביעות בג"ץ, המחסור בכיתות בירושלים המזרחית מוסיף וגדל. משך שנים הכחישה העירייה את הנתונים הקשים שהציגה עיר עמים בדוחות החינוך השנתיים שלה. רק לפני כשנתיים, לקראת ובמסגרת עתירה שהוגשה בעניין מחסור הכיתות בירושלים כולה על ידי ארגון ההורים למערכת החינוך בירושלים (בג"ץ 6183/2016), הודתה העירייה לראשונה בנתוני המחסור הקשים במזרח ירושלים כפי שהוצגו עד אותה עת רק על ידי עיר עמים. ב-27 ביוני השנה, הגישה עיר עמים בקשה להצטרף במעמד "ידידת בית המשפט" לעתירה זו, לאחר שבדיקה שערכה גילתה כי קיימים פערים אדירים בין הצהרות העירייה לבין תכניותיה בפועל לבניית כיתות במזרח ירושלים. בפועל תכניות אלה מגדילות את האפליה בירושלים, שכן הן נותנות מענה למגזרים האחרים (הכללי והחרדי) ומותירות את המחסור בחינוך הפלסטיני במזרח ירושלים.

בחלקו הראשון הדוח יסקור את פעילות הממשלה אל מול מערכת החינוך במזרח ירושלים ואת מדיניות התניית התקציבים במעבר לתכנית הלימודים הישראלית. בחלקו השני, יציג הדוח את המחסור הגדל

מפאת נוחות, נוסח לעתים הדוח בלשון זכר בלבד. עמכן הסליחה.

עיר עמים מודה לארגונים, המדינות והא/נשים התומכים בפעילותה למען עתיד מוסכם והוגן לירושלים. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות. לתמיכה בעיר עמים [לחצו כאן](#)

בכיתות בירושלים המזרחית, את הפערים הגדלים בין שני חלקי העיר ואת הסתירות שבין הצהרות העירייה לבין תכניותיה בפועל.

תוכן עניינים

3	א. תמצית הממצאים
4	ב. החלטת הממשלה לתקצוב החינוך בירושלים המזרחית – במעבר לבגרות ישראלית
6	ג. מספר הכיתות החסרות בירושלים המזרחית – 2,476 כיתות
6	ד. התפלגות התלמידים הפלסטינים במערכת החינוך בשנת הלימודים תשע"ח (2017-2018)
7	ה. ילדים "נעלמים"
8	ו. תחשיב מספר הכיתות החסרות – 2,476 כיתות
8	ז. תכנית החומש של העירייה לבניית כיתות בירושלים מגדילה את הפערים והאפליה
10	ח. קצב בניית הכיתות – 2001-2018
11	ט. חינוך על תנאי – בין תקציב לזהות לאומית

א. תמצית הממצאים

43.4% מהתקציב המיועד להקטנת הפערים בחינוך בירושלים המזרחית בהחלטת הממשלה

3790

מותנה במעבר לתכנית הלימודים לבגרות ישראלית,

כלומר מיועד ל-6.6% בלבד מתלמידי החינוך הערבי בירושלים.

18,600 ילדים פלסטינים, המהווים 14.6% מהילדים המזרח ירושלמים בגיל חינוך חובה,

אינם רשומים במסגרת לימודים ידועה למערכת החינוך.

העירייה מודה במחסור של 1,938 כיתות במגזר הערבי. לכך יש להוסיף מחסור הנובע מפער בין

סך התלמידים הלומדים במערכת החינוך לבין סך הילדים בגיל חינוך בירושלים.

על פי הדוח, בירושלים המזרחית חסרות 2,476 כיתות.

התגלו פערים אדירים בין הצהרות העירייה על בניית כיתות למגזר הערבי לבין תכניותיה בפועל.

העירייה מצהירה כי תבנה תוך חמש שנים 2,486 כיתות. בפועל מופיעות באפליקציה של העירייה

רק 459 כיתות, ובתשובת חופש מידע שמסרה לעיר עמים לכל היותר 834 כיתות.

תכנית החומש של העירייה לבניית כיתות לשלושת המגזרים בירושלים תוביל להגדלת הפערים

בין המגזרים השונים. בתום שנת 2022 המחסור בכיתות בירושלים יוותר כולו במגזר הפלסטיני.

1. שיעור תקציב החינוך בהחלטת הממשלה 3790 המותנה בלימודים לבגרות ישראלית 43.4%
2. שיעור התלמידים הפלסטינים הלומדים לבגרות ישראלית מתוך סך התלמידים בחינוך הערבי בירושלים (הרשמי + מוכר) 6.6%
3. אחוז התלמידים הפלסטינים במערכת החינוך (הרשמי + מוכר) מתוך סך התלמידים בירושלים 35%
4. אחוז התלמידים הפלסטינים הלומדים במערכת החינוך הרשמית מתוך סך התלמידים הפלסטינים בירושלים המזרחית 41.1%
5. מספר הילדים הפלסטינים בגיל חינוך חובה "הנעלמים" מנתוני מנהל חינוך ירושלים 18,600
6. מספר הכיתות החסרות לילדים המזרח ירושלמים 2,476

7. מספר כיתות נבנות בירושלים המזרחית בממוצע לשנה 36
8. מספר הכיתות הנדרש בכל שנה כדי לענות על גידול האוכלוסין בירושלים המזרחית 70
9. מספר הכיתות שבכוונת עיריית ירושלים לבנות במגזר הערבי בירושלים
- על פי הצהרתה בתכנית החומש 2,486
 - על פי "אפליקציית תכנית החומש לבניית כיתות לימוד בירושלים" 459
 - על פי תשובת העירייה לבקשת חופש מידע של עיר עמים 834

II. החלטת הממשלה לתקצוב החינוך בירושלים המזרחית - במעבר לבגרות ישראלית

לראשונה, מזה 51 שנים מאז סיפחה ישראל בפועל את ירושלים המזרחית, התקבלה [החלטה 3790 של הממשלה מיום 13/5/2018](#) בדבר השקעה כלכלית-חברתית של 1.85 מיליארד ₪ בירושלים המזרחית לחמש שנים. לתקציב הממשלתי שלעיל ייתכן ויתווסף תקצוב ממשלתי של עוד 62.5 מיליון ש"ח (בתכניות לעידוד תעסוקת נשים צעירות), וכן התחייבות של העירייה להשקעה תקציבית נוספת של 100 מיליון ₪ במהלך השנים, והתחייבות של חברת הגיחון להשקעה תקציבית משך שמונה שנים של 60.7 מיליון ש"ח. סה"כ התקציב האופטימלי של התכנית יכול להגיע ל-2.07 מיליארד ₪.

החלטה 3790 כוללת השקעה צפויה בתחום החינוך של 445 מיליון ש"ח על פני חמש שנים.

עיר עמים הצביעה בעבר פעמים רבות על הפערים החברתיים-כלכליים העצומים בירושלים המזרחית. בין היתר, תיארה עיר עמים במשך שנים במסגרת דוחות החינוך המפורטים שהיא מפיקה את הפערים הגדולים בבינוי כיתות ובתכניות למניעת נשירה במזרח ירושלים. בנייר עמדה מפורט שפרסמה בפברואר 2016, הבהירה עיר עמים כי "יש להפעיל תכנית חירום לשיפור מערכת מתקן ומקיף של תנאי החיים בירושלים המזרחית"¹.

למרות שתכנית הממשלה אינה נטולת בעיות, עיר עמים רואה בהשקעה המתוכננת השקעה מבורכת, המציעה לראשונה מענה בסדר גודל רלוונטי לפערי התשתית העמוקים במזרח ירושלים. **בתחום החינוך** כוללת החלטה 3790 השקעה צפויה של 445 מיליון ש"ח על פני חמש שנים שרכיביה: 18.3 מיליון ש"ח לליווי פדגוגי, בקרה ואכיפה; 68.7 מיליון ש"ח לתכניות ייחודיות למוסדות המלמדים את התכנית הישראלית; 57.4 מיליון ש"ח לפיתוח פיזי למוסדות המלמדים את

התכנית הישראלית; 206 מיליון ש"ח לחינוך בלתי פורמאלי; 15 מיליון ש"ח ללימודי עברית; 12.5 מיליון ש"ח לחינוך טכנולוגי ו-67 מיליון ש"ח לשכירת מבנים עבור מוסדות חינוך המלמדים את התכנית הישראלית.

כלומר, כ-193 מיליון ש"ח, שהם כ-43.4% מסך תקציב הממשלה המיועד לחינוך בירושלים המזרחית, מותנים מפורשות בלימודי התכנית הישראלית. גם ברכיבי תקציבי החינוך האחרים בהם לא מופיעה ההתניה מפורשות, קובעת החלטת הממשלה את מיקוד ייעודם למוסדות המלמדים את תכנית הלימודים הישראלית.

על פי נתוני מנח"י (מנהלת החינוך בעיריית ירושלים) בשנת הלימודים האחרונה למדו בסה"כ 6,071 תלמידים בחינוך הרשמי והמוכר שאינו רשמי (להלן: "המוכר") בחינוך הערבי בירושלים על פי התכנית לבגרות ישראלית². מדובר ב-6.6% מסך התלמידים בחינוך הערבי במוסדות המוכר והרשמי בירושלים.

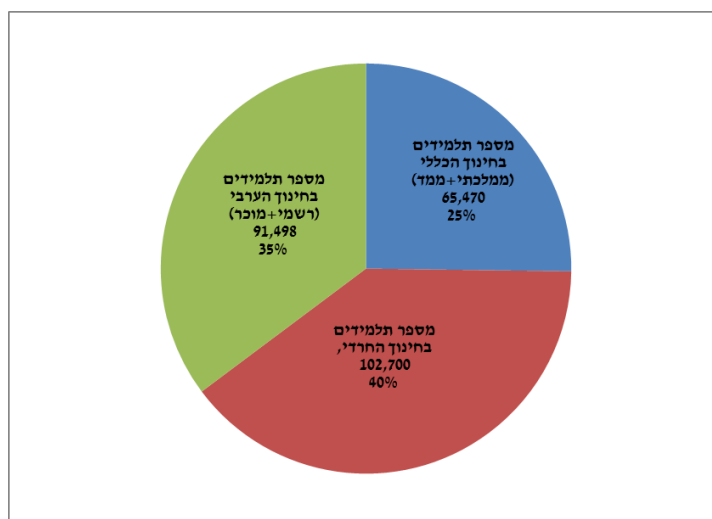
כפי שפורט בדוחות חינוך קודמים של עיר עמים, מאז סיפוחה בפועל של ירושלים המזרחית ב-1967 תכנית הלימודים הנלמדת בירושלים המזרחית הייתה תכנית הלימודים הירדנית ומאז החתימה על הסכמי אוסלו, משך יותר מ-20 שנים, תכנית הלימודים הנלמדת היא של הרשות הפלסטינית. על אף מאמצים שמשקיעה הממשלה בשנים האחרונות למעבר לתכנית החינוך הישראלית, עד היום לומדים במסגרתה פחות מ-7% מכלל התלמידים המזרח ירושלמים שבגיל חינוך חובה במוסדות המוכר והרשמי.

אם כך, 43.4% מתקציב החינוך בהחלטת הממשלה נועד ל-6.6% בלבד מתלמידי החינוך הערבי בירושלים. כלומר, החלטת הממשלה מיועדת להשקיע בלמעלה מ-93% התלמידים בירושלים המזרחית כמחצית בלבד מתקציב התכנית, על אף מצבה הקשה של המערכת כולה.

² תשובת מנח"י לבקשת חופש מידע מיום 27/8/18.

iii. מספר הכיתות החסרות בירושלים המזרחית – 2,476 כיתות

א. התפלגות התלמידים הפלסטינים במערכת החינוך בשנת הלימודים תשע"ח (2017-2018)

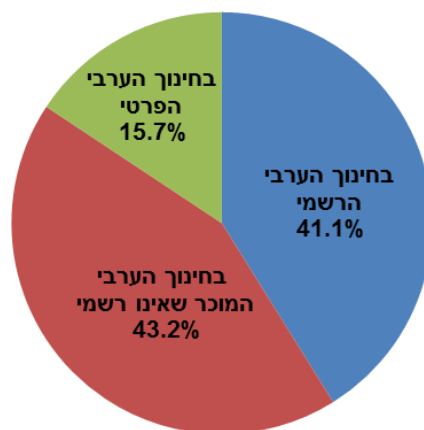

חלוקת תלמידים במערכת החינוך בירושלים (רשמי ומוכר בלבד)³.

אחוז התלמידים מסך התלמידים בחינוך הערבי	מספר תלמידים	
41.1%	44,655	בחינוך הערבי הרשמי
43.2%	46,895	בחינוך הערבי המוכר שאינו רשמי
15.7%	17,048	בחינוך הערבי הפרטי ⁴
	108,598	סה"כ תלמידים בחינוך הערבי בירושלים המזרחית

³ נתוני שנתון מערכת החינוך בירושלים לשנת תשע"ח.
⁴ תשובת מנח"י לבקשת חופש מידע מיום 27/8/18.

חלוקת התלמידים בחינוך הערבי בירושלים המזרחית

ב. ילדים "נעלמים"

מספר ילדים	
127,198	ילדים ערבים בירושלים בגילאי גן-י"ב (3-18) על פי נתוני הלמ"ס ⁵ .
108,598	סה"כ תלמידים בחינוך הערבי בירושלים המזרחית
18,600	מספר הילדים החסרים (נתוני למ"ס - נתוני מנח"י)

כלומר, מהשוואה בין נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה של מספר הילדים הערבים בגיל חינוך בירושלים לבין נתוני מנח"י לסך התלמידים במסגרות החינוך הערבי, יוצא ש-18,600 ילדים פלסטינים המהווים יותר מ-14% מהילדים המזרח ירושלמים בגיל חינוך חובה אינם רשומים במסגרת לימודים ידועה והם אינם מצויים במעקב של מערכת החינוך.

⁵ ממענה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לפניית עיר עמים, בדוא"ל מיום 1/8/2018

ג. תחשיב מספר הכיתות החסרות – 2,476 כיתות

על פי סעיף 14 לתשובת העירייה מיום 6/7/17 לעתירה שהוגשה על ידי ארגון ההורים בעניין המחסור בכיתות בירושלים (בג"צ 6183/16)⁶, קיים מחסור של 1,938 כיתות בירושלים המזרחית. לכך יש להוסיף את מספר הכיתות החסרות על פי מספר הילדים "הנעלמים" (ראו לעיל. על פי ממוצע ארצי של 27 תלמידים בכתה, בהפחתת מספר התלמידים הנושרים בכיתות ט-יב שצוינו בתשובת העירייה):

מספר כיתות חסרות בירושלים המזרחית	
548	מספר הכיתות הנדרשות להחלפת כיתות לא תקניות
320	מספר כיתות נדרשות לכיתות גן
950	מספר הכיתות הנדרשות לקליטת מחצית התלמידים מהמוכר שאינו רשמי ומהפרטי בחינוך הרשמי, וכן לגידול טבעי
120	מספר כיתות חסרות ל-4,073 תלמידי ט-יב (למניעת נשירה)
538	כיתות נוספות נדרשות לילדים בגיל חינוך חינוך על פי נתוני הלמ"ס (בהפחתת מספר תלמידים נושרים ט-יב' שלעיל)
2,476	סה"כ כיתות חסרות

מתשובת העירייה לעתירה

ד. תכנית החומש של העירייה לבניית כיתות בירושלים מגדילה את הפערים והאפליה

ביום 27/6/2018 הגישה עיר עמים בקשה להצטרף במעמד "ידידת בית משפט" לעתירה שהוגשה על ידי ארגון ההורים בעניין המחסור בכיתות בירושלים (בג"צ 6183/16).

על פי כתבי הטענות של העירייה במסגרת העתירה חסרות בירושלים 3,800 כיתות לימוד: "במגזר הערבי חסרות 1,938 כיתות, במגזר החרדי חסרות 1,419 כיתות ובמגזר הכללי חסרות 505 כיתות" (סעיף 13 לתגובת המדינה מספטמבר 2017) **על פי תגובת העירייה, עומד המחסור במזרח העיר על יותר מ-50% מהמחסור הכולל.**

עיר עמים הגישה בקשה להצטרף במעמד "ידידת בית משפט". בדיקות יסודיות שערכה העלו כי בניגוד להצהרות העירייה לפיהן במסגרת תכנית החומש שלה בכוונתה לבנות 2,486 כיתות למגזר הערבי, הרי שנתונים רשמיים של העירייה העידו על בנייתן של 459 כיתות בלבד (זאת לפי "אפליקציית תכנית החומש לבינוי כיתות לימוד בירושלים" של עיריית ירושלים) ולכל היותר 834 כיתות (לפי תשובת העירייה

⁶ בג"צ 6183/16 ארגון ההורים למערכת החינוך בירושלים ואח' ל משרד החינוך ואח'.

מיום 18-23/1/2018 לבקשת חופש מידע של עיר עמים). לעומת זאת הנתונים המפורטים כוללים תכניות בנייה הנותנות מענה לכל הכיתות החסרות במגזר החרדי ובמגזר הכללי ואף מעבר לכך.

על פי אפליקציית תכנית החומש של עיריית ירושלים			על פי תשובת העירייה לבקשת חופש מידע, 23/1/2018			אחוז מהמחסור	מחסור בכיתות על פי נתוני העירייה	
אחוז מהבניה המתוכננת	יתרה לבניה	מספר כיתות מתוכננות להבנות	אחוז מהבניה המתוכננת	יתרה לבניה	מספר כיתות מתוכננות להבנות			
63.34%	-262	1,681	51.60%	-190	1,609	36.74%	1,419	מגזר חרדי
19.37%	-9	514	21.65%	-170	675	13.08%	505	מגזר כללי
17.29%	1,479	459	26.75%	1,104	834	50.18%	1,938	מגזר ערבי
		2,654			3,118		3,862	סה"כ

כך, אמנם ייבנו על פי תכנית החומש עוד כיתות בשלושת המגזרים בעיר. אך בעוד במגזר הכללי ובמגזר החרדי ייבנו כל הכיתות המצוינות כחסרות, במגזר הערבי ייבנו רק מאות כיתות בלבד מתוך אלפי הכיתות החסרות.

כלומר, עם יישום תכנית העירייה, ככל שאכן תיושם, רק במגזר הערבי יישאר מחסור וזאת בהיקף של למעלה מ-1,100 כיתות. מכאן, שבפועל תכנית החומש של העירייה מגדילה את הפערים בין המגזרים השונים. בתום שנת 2022 המחסור בכיתות בירושלים יהיה כולו במגזר הערבי. בכך יש לומר פוגעת תכנית העירייה עוד יותר בשוויון בחינוך ומחמירה את האפליה.

מה מחייב מדד שוויוני?

לו היתה העירייה פועלת על פי כללי השוויון, היה עליה לבצע בניה בשלבים המיועדת לצמצום הפערים בין המגזרים השונים, ורק לאחר מכן היה עליה להמשיך בבניה שוויונית בין שלושת המגזרים. כלומר: בשלב ראשון – 519 הכיתות הראשונות צריכות להבנות במגזר הערבי (על פי פעולת חיסור: -1938-1419).

בשלב שני, לאחר שהשווה המחסור בכיתות בין המגזר הערבי לזה שבמגזר החרדי, יש צורך לבנות כיתות בחלוקה שווה בין המגזר החרדי לבין המגזר הערבי, עד להשוואת המחסור בכל המגזרים ל-505 כיתות, לפי המצב במגזר הכללי היום. לשם כך יש לבנות עוד 914 כיתות במגזר הערבי ו-914 כיתות במגזר החרדי.

בתחשיב ביניים: עד עתה, בשני השלבים מדובר בסה"כ בבניית 2347 כיתות, מתוכן 1,433 כיתות במגזר הערבי.

רק בשלב השלישי, כמתחייב ממדד שוויוני-חוקתי, יתרת הכיתות שייבנו צריכה להתחלק בין שלושת המגזרים, כולל המגזר הכללי, באופן שווה.

לכל הפחות, כדי שלא להגדיל את הפער בין המגזרים ולהחמיר בכך את הפגיעה בשוויון בחינוך של המגזר הערבי, היה על העיריה לבנות עד שנת 2022 ובכל אחת מחמש השנים בהן עוסקת התכנית על פי אחוז המחסור בכיתות של כל מגזר במאזן הכולל. כלומר בכל שנה היה על המשיבים לבנות לכל הפחות 50.2% מהכיתות במגזר הערבי, 36.7% מהכיתות במגזר החרדי, ו-13.1% כיתות במגזר הכללי.

כפי שציינו בבקשת ידידת בית משפט, עיר עמים לא חולקת על העובדה כי בניה במגזר הערבי מציבה אתגרים נוספים בפני הרשויות. עם זאת, אתגרים אלו ידועים להן מזה לפחות כ-17 שנים, ואף פסיקת בית המשפט הנכבד בעבר הבהירה כי עליהן לתת מענה לאתגרים אלו. בנוסף, החסמים המתוארים על ידי העירייה לגבי בנייה במזרח העיר כהעדר תשתיות ומחסור במגרשים מיועדים לבינוי, אינם אלא עוד מהאפליה במזרח ירושלים. אין במזרח ירושלים מחסור ממשי בקרקע לבניית כיתות לימוד כנדרש למגזר הפלסטיני. המחסור הוא ב"שטח מתוכנן למבני ציבור", בשל אפליה בתכנון שאף היא נובעת ממוסדות המדינה. על-פי תכניות-המתאר הקיימות, השטח המתוכנן למבני ציבור המיועדים לפלסטינים החיים בירושלים המזרחית מהווה רק 2.6% מכלל הקרקע במזרח העיר.

ה. קצב בניית הכיתות – 2018-2001

על פי תשובת העיריה לבקשת חופש מידע של עיר עמים מיום 23/1/2018, בנייתן של 834 כיתות בירושלים המזרחית תושלם כך:

מספר כיתות על פי תשובת חופש מידע עיריית ירושלים 23/1/2018	2017	2018	2019	2020	2021	2022	סה"כ לאורך התוכנית
נמסרו	8	-	-	-	-	-	8
בבינוי	-	27	-	-	-	-	27
בתכנון	-	-	23	153	136	78	390
מוכנים למכרז	-	-	30	24	-	-	54
לא החלו תכנון	-	-	-	-	129	226	355
סה"כ כיתות	8	27	53	177	265	304	834

אם כך, על-פי המעקב השנתי שעורכת עמותת 'עיר עמים' מדי שנה, בצירוף נתוני העיריה האחרונים, מאז שנת 2001 ועד לפתיחת שנת הלימודים הנוכחית תושלם בנייתן של 585 כיתות:

מספר כיתות במחזור ההקמה					
בפתיחת שנת לימודים	הושלמו	בבניה	וביצוע בתכנון	באיתור והפקעה	סה"כ בכל השלבים

				257	2001-09/2009
				24	תשע"א - 09/2010
375	86	193	89	7	תשע"ב - 09/2011
374	84	173	85	32	תשע"ג - 09/2012
393	147	110	75	61	תשע"ד - 09/2013
378	108	157	56	57	תשע"ה - 09/2014
509	259	168	44	38	תשע"ו - 09/2015
457	245	124	46	42	תשע"ז - 09/2016
464	131	266	35	32	תשע"ח - 09/2017 (צפי)
834	355	444		35	תשע"ט - 09/2018 (על פי תשובת העירייה לבקשת ח"מ 01/2018)
				585	סה"כ כיתות שהושלמו

קצב הבנייה עומד על ממוצע של 36 כיתות בשנה. על פי תחשיב של 3% גידול טבעי במזרח העיר, נוספים מדי שנה להערכת מנח"י כ- 2,000 תלמידים ועולה הדרישה לכ-70 כיתות נוספות⁷. אם כך, **קצב הבנייה הממוצע אינו מדביק אף את קצב גידול האוכלוסין**, ולכן ככל שיימשך קצב הבניה הנוכחי, לא רק שלא יצטמצם מחסור הכיתות, אלא אף יילך ויגדל משנה לשנה.

עם זאת, יש לציין גם בחיוב כי בשנה החולפת נוספו למאגר הכיתות בכלל הקטגוריות 370 כיתות מעבר לכיתות שהיו במחזור זה בשנת 2017 בהנחה שהתכנית בתשובת העירייה לבקשת חופש המידע של עיר עמים מינואר 2018 תיושם (וראו לעיל את הגרסאות השונות של העירייה בעניין במסגרת עתירת מחסור הכיתות), מדובר בגידול יפה של כ-80%, גם אם אינו מספק.

IV. חינוך על תנאי – בין תקציב לזהות לאומית

המחסור בכיתות לימוד בירושלים המזרחית מוסיף לגדול. במקום להתמקד בכך, הממשלה משקיעה מאמצים בכפיית תכנית הלימודים הישראלית ואפילו מנצלת את המחסור בכיתות לימוד כאמצעי לחץ על מנת להעביר תלמידים לתכנית הישראלית. השר לענייני ירושלים היה מקברניטי החלטת הממשלה 3790 להשקעה כלכלית – חברתית בירושלים המזרחית, החלטה ראויה בעיקרה, אך פוגענית בכל הנוגע להתניית התקציבים למערכת החינוך הקורסת בירושלים המזרחית במעבר תלמידיה ללימודים לבגרות הישראלית.

ירושלים היא ביתם של שני עמים. חובתה של ישראל לדאוג לתשתיות של מערכת החינוך בירושלים המזרחית שהולכות וקורסות במהלך 51 שנים של סיפוח ישראלי. כאשר היא מבקשת לכרוך את חובתה זו בפגיעה נוספת בזהות הלאומית של הפלסטינים בירושלים המזרחית היא מוסיפה חטא על

⁷ מתוך מצגת העירייה בפני ועדת החינוך של הכנסת, 1/2/2016.

פשע. מערכת חינוך תקינה חייבת לעמוד קודם כל ברמה פיזית-תשתיתית נדרשת, אך עליה להיות גם כזו המחוברת למורשת, לתרבות ולחיים הלאומיים של הקהילה, כתנאי הכרחי להבטחת עתיד הילדים ולהגנה על חיי הקהילה הפלסטינית בירושלים.